

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS HUISTAAL V1

NOVEMBER 2018

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 70

Goedgekeur	Goedgekeur	Goedgekeur
Prof. A. Coetser Umalusi-moderator 13 November 2018	Me. S. Fourie Umalusi-moderator 13 November 2018	I. Jansen van Nieuwenhuizen DBE: Interne Moderator 13 November 2018

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 9 bladsye.

AFDELING A: LEESBEGRIP**Nasien van die leesbegrip:**

- Die fokus is op die begrip van die leesstuk. Spel- en taalfoute word nie nagesien nie, tensy dit die begrip/verstaan van die teks beïnvloed. (Taal- en spelfoute moet wel aangetoon word.)
- Vir **oop vrae** word geen punte toegeken vir JA/NEE of EK STEM SAAM/EK STEM NIE SAAM NIE. Die rede/motivering moet oorweeg word.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie geopenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.
- Waar eenwoord-antwoorde gevra word en die kandidaat 'n volsin gee, is dit korrek **mits** die korrekte woord onderstreep of op een of ander wyse uitgelig word.
- Wanneer twee of drie feite/punte vereis word en die kandidaat gee 'n hele reeks, word **slegs** die eerste twee of drie feite/punte nagesien.
- Indien die kandidaat woorde uit 'n ander taal gebruik as die taal waarin die vraestel verskyn, word die vreemde woorde geïgnoreer. Indien die antwoord sonder die vreemde woorde sinvol is, word die kandidaat nie geopenaliseer nie. Indien die vreemde woord in die antwoord vereis word, word dit aanvaar.
- Die nasien van 'n aanhaling vereis dat die aanhaling 100% korrek aangehaal moet word.
- Aanvaar dialektiese variasies.

VRAAG 1 (Sien binne konteks na; sien betekenis na, nie woorde/taalgebruik nie.)		
Vraag	Antwoord	Punt
1.1	"handelsmerk" ✓	1
1.2	Ja Coke is internasionaal bekend./het geen bekendstelling nodig nie. ✓ <i>Die kandidaat kan nie NEE as antwoord aanbied nie.</i>	1
1.3	Jy moet bepaal wat jou langtermynvisie (en)/die doel van jou handelsmerk is. ✓ <i>Die kandidaat kan slegs een van die twee aspekte vir EEN punt aanbied.</i>	1
1.4	Dit is wie en wat jy is./wil verteenwoordig./Jou klere, lyftaal en nuanses in jou stem/wat jy sê, verswyg om te sê ✓	1
1.5	Eerste indrukke tel./Opinies word gou gevorm. ✓ Ja Hulle is albei kenners/kundiges van (die vestiging van) persoonlike handelsmerke. ✓ <i>Die kandidaat kan nie NEE as antwoord aanbied nie.</i>	1 1
1.6	Egtheid ✓ Aantreklikheid ✓ Professionaliteit ✓ Goeie kommunikasievaardighede/om jou saak onomwonde/duidelik te kan stel ✓	4
1.7	Gee aandag aan jou klere. ✓ Gee aandag aan jou lyftaal. ✓ <i>Die kandidaat bied TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan. Die kandidaat se antwoord moet die klem op "voorkoms" laat val. Die kandidaat mag ook die aanhaling uit paragraaf 3 (wat fokus op klere en lyftaal) gee.</i>	2
EN		

	<p><u>Nee/Ek stem nie saam nie</u> Jy het nie beheer oor hoe iemand anders na jou/jou klere/jou voorkoms kyk nie./ Kultuur-/Geloofsverskille/Veral klere kan soms bydra tot verkeerde indrukke./persep- sies.</p> <p style="text-align: center;">OF</p> <p><u>Ja/Ek stem saam</u> Wanneer jy voorbereiding/huiswerk behoorlik doen, (sal jy 'n positiewe handelsmerk uitstraal). As jy (altyd) gesteld is op jou kleredrag/netjies is/professioneel lyk, (sal jy 'n positiewe handelsmerk uitstraal). ✓</p> <p><i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i></p>	1
1.8	<p>Praat duidelik – dit dra jou handelsmerk positief oor./toon goeie/sinnvolle kommuni- kasievaardighede (wat alle onduidelikhede/verwarring uitskakel)./ Luister na mense, sodat jy gepas antwoord op die vrae wat aan jou gestel word./ want dit wys jy stel belang. Wees selfversekerd, want dit dui op selfvertroue (om die moontlike aanstelling te regverdig)./om sinvol met ander mense te kommunikeer. ✓✓</p> <p><i>Vra belangstellend uit/moenie persoonlike vrae vra nie/moenie te veel inligting oor jouself oordra nie se redes kan ook vir 1 punt elk oorweeg word. Die kandidaat bied enige TWEE soortgelyke redes na aanleiding van par. 7 vir EEN punt elk aan.</i></p>	2
1.9	<p>Fourie en Knoke verwys albei na (geen) vloekery./ (geen) kru taalgebruik. ✓</p> <p>Kru taalgebruik/vloekery op sosiale media bly permanent op die gebruiker se sosiale blad (wat deel van jou handelsmerk vorm.)/ Kru taalgebruik/vloekery vorm deel van jou aanlyn curriculum vitae vir toekomstige werkgewers./ Jou optrede op sosiale media kan jare later steeds deur werkgewers teen jou gebruik word./ 'n Mediablaps benadeel jou persoonlike handelsmerk. ✓✓</p> <p><i>Die kandidaat bied TWEE soortgelyke antwoorde vir EEN punt elk aan.</i></p>	2
1.10	<p>Die sin (in paragraaf 11) verwys na individue se handelsmerke wat bepalender vir sukses as groot maatskappye s'n is; terwyl die ander sin (in paragraaf 1) na maatskappye se sterk handelsmerke as bepalend vir sukses verwys. ✓</p> <p><i>Die kandidaat moet na beide paragrawe vir EEN punt verwys of dit impliseer.</i></p>	1
1.11	<p>Hulle verkeer in 'n gemaksone./ Hulle plaas nie hulle suksesse/prestasies/vermoë op sosiale media nie./Hulle is nie trots op wat hulle bereik het nie./ Besik nie oor goeie kommunikasievaardighede nie./ Hulle is nie eg met die vestiging van 'n handelsmerk nie./is nie aantreklik/ professioneel nie. ✓✓</p> <p><i>Die kandidaat bied enige TWEE antwoorde vir EEN punt elk aan.</i></p>	2

AFDELING B: OPSOMMING**VRAAG 2****Nasien van die opsomming**

Tydens die nasien van die opsomming is die insluiting van geldige feite en die uitsluiting van irrelevante feite belangrik.

- Opskrif/Titel: Daar word nie van kandidate verwag om die leesstuk van 'n opskrif/titel te voorsien nie.
- Kandidate moet die opsomming in hul eie sinne, in enige volgorde skryf.
- Slegs wenke wat in volsinne aangebied word, verdien punte.
- Rofwerk/beplanning moet duidelik aangedui word. Indien dit nie die geval is nie, word die eerste opsomming nagesien.
- Kandidate moet die korrekte getal woorde aandui.
- Indien 'n kandidaat meer as een paragraaf skryf, sien slegs die eerste paragraaf na.

- Punte word soos volg toegeken:
  - 7 punte vir 7 feite (1 punt vir elke feit)
  - 3 punte vir taal
  - Puntetotaal: 10

- Verspreiding van taalpunte wanneer die kandidaat nie woordeliks aangehaal het nie:
  - 1–3 feite korrek: ken 1 punt toe
  - 4–5 feite korrek: ken 2 punte toe
  - 6–7 feite korrek: ken 3 punte toe

- Verspreiding van taalpunte wanneer kandidaat woordeliks aangehaal het.
  - 6–7 direkte aanhalings: ken geen taalpunte toe nie
  - 1–5 direkte aanhalings: ken 1 punt vir taal toe

LET WEL:

- Tel van woorde:
  - Nasieners moet die aantal woorde wat gebruik is, tel.
  - Geen punte word afgetrek as die kandidaat nie die getal woorde aangedui het nie of as die getal woorde wat gebruik is, verkeerd aangedui is.
  - As die getal woorde oorskry is, lees tot by die laaste sin waarin die getal woorde oorskry word en ignoreer die res van die opsomming.
  - Korter opsommings wat die vereiste wenke bevat, mag nie gepeenaliseer word nie.

'n Opsomming wat in paragraafvorm aangebied word, kan die volgende moontlike bewoording gebruik:

Maak eerstens seker dat jou CV geen taal- en spelfoute het nie. Moenie vals inligting in jou CV insluit nie; bly by die waarheid. Maak vervolgens seker dat die geadverteerde posbenaming op jou CV verskyn en sluit al die tersaaklike inligting vir die pos in die CV in. Beklemtoon jou sterkste eienskappe wat jou 'n aanwinst vir die maatskappy sal maak; onthou verder om verwysings van vorige aanstellings en/of opleiding by te voeg. Voeg gereeld nuwe inligting by.

Getal woorde: 79

OF

AANHALING UIT TEKS		MOONTLIKE BEWOORDING	
1	Sorg dat jou CV taalkundig goed versorg is, sodat jy die beste indruk moontlik maak.	A	Maak seker dat jou CV geen taal- en spelfoute het nie.
2	Moenie in die versoeking kom om die waarheid effens te rek in 'n poging om jou CV so blink as moontlik te poets nie; eerlike bewyse en inligting wek nie agterdog nie.	B	Moenie vals inligting in jou CV insluit nie./Bied slegs die waarheid in jou CV aan.
3	... sit die posbenaming op jou CV by; ...	C	Maak seker dat die geadverteerde pos se benaming op jou CV verskyn.
4	Maak jou CV uniek deur te kontroleer dat jy alle tersaaklike inligting in die CV insluit, ...	D	Sluit al die tersaaklike inligting vir die pos in die CV in.
5	Lig jou sterkste eienskappe uit wat dit duidelik maak dat jy 'n bydrae tot voordeel van die maatskappy se strukture kan lewer.	E	Beklemtoon jou sterkste eienskappe wat jou 'n aanwinst vir die maatskappy sal maak.
6	... jy het nagelaat om verwysings van vorige aanstellings in te sit , is jou kans skraal dat iemand die moeite gaan doen om daarvoor te vra.	F	Onthou om verwysings van vorige aanstellings by te voeg.
7	... sodat jy jou CV gereeld kan aanpas om onmiddellik te kan reageer wanneer 'n geleentheid hom voordoet.	G	Voeg gereeld nuwe inligting in jou CV by.
			Getal woorde: 79

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES**Nasien van hierdie afdeling:**

- Spelling:
  - Eenwoord-antwoorde word nie gepenaliseer nie, al is die spelling nie korrek nie, tensy die spelling die betekenis van die woord beïnvloed en/of spelling die aspek is wat geassesseer word.
  - In volsin-antwoorde word verkeerde spelling net gepenaliseer indien die fout in die taalstruktuur getoets word.
  - Waar afkortings getoets word, behoort die punte op die regte plek te wees.
- Sinskonstruksies moet taalkundig korrek wees en in volsinne aangebied word soos in die instruksie aangedui.
- Vrae wat aanhalings uit die leesstuk verg, word **nie gepenaliseer** indien die aanhalingstekens ontbreek **nie**.

VRAAG 3: ADVERTENSIE

Vraag	Antwoord	Punt
3.1	(die) smaaklikste ✓	1
3.2	Die matriekdogters/-meisies trek naweke smaakvol aan./ Die vrou se huis is smaakvol ingerig./versier./ Sy maak haar lippe rooi, maar baie effentjies; nogal smaakvol. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke sin vir EEN punt aan.</i> <i>Smaakvol: wat van goeie smaak getuig; met smaak. [HAT 6, bl. 1189]</i>	1
3.3.	sen-sa-si-o-ne-le/ sen/sa/si/o/ne/le ✓	1
3.4	sonder/geen/nie ✓	1
3.5	Dis maklik/moeiteloos om met Checkers se produkte gesond te leef./eet. ✓ Met Checkers se produkte spaar jy regtig moeite. ✓	2
3.6	g ✓ <i>Die kandidaat moet die afkorting sonder 'n punt en as 'n kleinletter aanbied.</i>	1
3.7	(Alles wat jy by Checkers koop,) is asof dit nou geoes/gepluk is./altyd vars is./ buitengewoon vars is./se varsheid is gewaarborg. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.8	Regmerkies suggereer dat dit korrek/reg/goed is om by Checkers te koop./ Die regmerkies suggereer sterker as aandagkolle dat iets reg/korrek/aanvaarbaar/vars/ positief is. Dis deel van die oorredingstaktiek van die adverteerders om mense te beïnvloed om by Checkers te koop. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
3.9	Ja Die stervorm suggereer Checkers verdien 'n toekenning./dit is korrek om Checkers- produkte te koop wat by die slagspreuk aansluit. 'n Ster word gebruik om kwaliteit aan te dui wat by die slagspreuk aansluit. OF Nee Dit word slegs gebruik om die prys van die waatlemoen uit te hef. ✓	1
		[10]

VRAAG 4: SPOTPRENT

Vraag	Antwoord	Punt
4.1	Hulpwerkwoord van modaliteit/van wyse/Modale hulpwerkwoord ✓	1
4.2	taxi's ✓ <i>Spelling is belangrik</i>	1
4.3	Ander motoriste wys tekens vir haar./is kwaad vir haar. ✓	1
4.4	róói ✓ <i>Die kandidaat moet albei akuuttekens op die o's gebruik; die i kry nie 'n akuut nie.</i>	1
4.5	Ja. Sy buitengewoon groot/oopgesperde oë/gerekte oë/uithangende tong dui op sy skok/ontsteltenisverskrikking/vir Mama Taxi se gebrek aan verantwoordelikheid./roekelose bestuur./ Die strepies bokant sy kop/gekreukelde koerant dui op sy skok/ontsteltenis aan./vir Mama Taxi se gebrek aan verantwoordelikheid./roekelose bestuur aan. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i>	1
4.6	Jou regterflikkerlig is aan, maar jy draai links./ Jou regterflikkerlig is aan en jy draai links./ Jou regterflikkerlig is aan; jy draai links./ Jou regterflikkerlig is aan, jy draai links./ Jy draai links, maar jou regterflikkerlig is aan./ Jy draai links en jou regterflikkerlig is aan. ✓ <i>Die kandidaat moet die woordorde sowel as die leestekens korrek aanbied.</i>	1
4.7	Ek verlekker my nie in haar swaarkry/smart/leed/vernedering nie. Ek verlekker my in 'n mooi vooruitsig. Hulp van buite het hulle al so verlekker dat hulle self niks meer wil doen nie. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n eie sin met <u>verlekker</u> aan. Spelling moet korrek wees.</i>	1
4.8	"... (as jy my nou dadelik laat ry,) koop ek vir jou ook iets (om te kou)!" ✓ Mama Taxi wil die verkeersman omkoop./oorreed om haar nie te beboet nie. ✓ <i>Die kandidaat word nie gepeenaliseer indien die aanhalingstekens ontbreek nie.</i>	1 1
4.9	Sy kry 'n boete/word beboet./ Sy moet die boete oordink./oor die boete peins. ✓	1
		[10]

VRAAG 5: ARTIKEL

Vraag	Antwoord	Punt
5.1	soetgoed/ ✓ suiker ✓	1 1
5.2	verloklike ✓	1
5.3	Jou kans op diabetes, bloedvat- en lewersiektes kan (daardeur) vergroot word. ✓	1
5.4	duur ✓ <i>Die kandidaat bied 'n sin met "dier" vir EEN punt aan, bv.</i> 'n Koei is 'n dier wat aan ons melk verskaf./ My ma koop vir my duur/"dier" skoene. ✓	1 1
5.5	"Weet jy presies wat die effek van so baie soetgoed op jou liggaam is?" vra Piet Smit./ Piet Smit (vra): "Weet jy presies wat die effek van so baie soetgoed op jou liggaam is?" ✓ <i>Die kandidaat moet die vraagteken sowel as die aanhalingstekens by die antwoord gebruik.</i>	1
5.6	Die seun het die gevraagde teiken bereik nadat hy hard gewerk het./ Het jy vir my die gevraagde resultate gebring?/ Sy kritiek is gevraagd. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke sin met "gevraagde" vir EEN punt aan.</i>	1
5.7	Suikerverslaafdes kan nóg natuurlike versoeters nóg kunsmatige versoeters as alternatief oorweeg. ✓ <i>Die kandidaat moet die sin in die korrekte vorm mét die akuuttekens aanbied.</i>	1
5.8	Jou gesondheid is, <u>in die tyd waarin ons leef</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe. Jou gesondheid is, <u>gegewe die omstandighede waarin ons leef</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe. Jou gesondheid is, <u>soos ons almal weet</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe. Jou gesondheid is, <u>omdat jy net een lewe het</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe. Jou gesondheid is, <u>wanneer jy oefen</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe./ Jou gesondheid is, <u>hoewel dit moeilik is om vol te hou</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe./ Jou gesondheid is, <u>soos jy kan dink</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe./ Jou gesondheid is, <u>omdat jy slim is</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe. Jou gesondheid is, <u>mits jy reg eet</u> , belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe. Jou gesondheid is belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe(,) <u>omdat jy nie vet wil word nie</u> . <u>Aangesien jy slim is</u> , is jou gesondheid belangriker as 'n oomblik se lekkerte op jou lippe. ✓ <i>Die kandidaat bied 'n soortgelyke antwoord vir EEN punt aan.</i> <i>Woordorde, hoofletters en leestekens moet telkens korrek wees.</i>	1
TOTAAL AFDELING C:		30
GROOTTOTAAL:		70